

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Gebennensi Episcopo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

rint nominati, tam monachi quàm Templarij & alij, si se gratia, odio vel timore subtraxerint, per districtionem eandem appellatione remota cogatis veritati testimonium perhibere. Nullis litteris obstantibus, si quæ apparuerint præter assensum partium à sede apostolica impetrata. Quòd si non omnes his exequendis &c. duo vestrum &c. usque exequantur. Datum Laterani x v. Kalend. Martij, pontificatus nostri anno quartodecimo.

AVRELIANENSI ET ANTISIODORENSI
Episcopis, & magistro W. de Vienna
Canonico Antisiodorensi.

Epist. 158.
Beneficiorum
superfluitas
damnaia.

* Suprà Can-
cellario

Intellecã ratione quam nobis venerabilis frater noster Remensis Archiepiscopus & ejus condelegati miserunt super controversia quæ de præbenda Trecentis Ecclesie vertitur inter venerabilem fratrem nostrum Trecentem Episcopum & dilectum filium Cancellarium Senonensem non duximus eidem Episcopo aliud rescribendum nisi quòd idem Episcopus diligenter advertat qua ratione sustinere possemus ut ipse aliquod ecclesiasticum beneficium cuiquam de cetero personæ concedat plura beneficia obtinenti, si propterea nolit ad mandatum nostrum præfato * Cancellario in Ecclesia sua conferre præbendam quia plura dinoscitur beneficia obtinere. Licet enim circa eandem personam beneficiorum sit semper superfluitas improbanda, nonnunquam tamen est toleranda pluralitas, statu personæ provida consideratione pensato. Quare idem prudenter attendat utrum magis expediat ut eidem Cancellario ex mandato nostro liberalitatem exhibeat conferendo præbendam quàm ex suo judicio necessitatem incurrat ut ultrà non possit alicui plura beneficia obtinenti ecclesiasticum beneficium largiri, nisi fuerit sufficienter ostensum quòd ipse superflua beneficia secundum suum statum possideat. Quod ex eo forsan non poterit ostendi de facili; quoniam etsi plures præbendas obtineat, ipse tamen penè nullam habere proponitur cujus proventus liberè possit percipere nisi residentiam in ea faciat personalem. Et ex hoc fortassis pendet judicium utrum & pro Trecenti præbenda condignè recompensatum extiterit in præbenda Remensi. Quicquid ergo super his duxerit faciendum, nobis infra tres menses post susceptionem litterarum nostrarum absque dilatione rescribat. Ideoque discretioni vestræ per apostolica scripta mandamus quatinus dictum Episcopum

ad hoc moneatis attentius & efficaciter inducatis. Quòd si non omnes &c. duo vestrum &c. usque exequantur. Datum Laterani x v. Kal. Martij, pontificatus nostri anno quartodecimo.

GEBENNENSI EPISCOPO.

Turum illorum sufficiat testimonium ad matrimonium dirimendum qui consanguinitatis gradus ab avunculo & nepote videlicet fratris filio vel sororis, cum de fratribus vel superioribus nihil noverint vel audierint, inceperint computare. Nos igitur inquisitioni tuæ taliter respondemus, quòd cum conjugium multum favoris obtineat, testes qui ad divorcium celebrandum producti consanguinitatis computant gradus, à stirpe debent incipere, id est, à parentibus vel germanis, & sic per ordinem distinguere gradus, nominibus propriis vel æquipollentibus indicibus designando personas; præsertim cum sæpius testimonium perhibeant de auditu, quod quia minus est validum, non est in articulo hujusmodi nimium laxanda facultas; cum qua ratione computationem inciperent à secundo, eadem ab ulterioribus possent gradibus inchoare. Consequenter autem quaesisti, ut cum quidam mulierem quandam aliter inducere nequivisset ut sibi commiseretur carnaliter nisi desponsaret eandem, nulla solemnitate adhibita vel alicujus præsentia dixit illi, *Te Johannes desponsat*, cum ipse Johannes minimè vocaretur, sed finxit se vocari Johannem, non credens esse conjugium, eò quòd ipse non vocaretur hoc nomine, nec haberet propositum contrahendi, sed copulam tantum extorquendi carnalem, utrum inter prædictos sit matrimonium celebratum, cum mulier consenserit & consentiat in eandem, & ille dissenserit & dissentiat, nec aliud quicquam egerit quàm quod superius est expressum, nisi quòd cognovit eandem. Super quo fraternitati tuæ taliter respondemus, quòd cum præfatus vir dictam desponsavit mulierem in propria quidem persona, etsi sub nomine alieno, quo tamen vocari se finxit, & inter eos carnalis sit copula subsæcuta, videretur fortè pro conjugio præsumendum, nisi tu nobis expressè scripisses quòd ille nec proposuit nec consensit illam ducere in uxorem. quod qualiter tibi constiterit non videmus. Nos tamen quid juris sit rescribentes, hoc dicimus, quòd si res ita se habuerit, videlicet quòd ille nec proposuit eam ducere in uxorem

rem nec unquam consensit, inter prædicas personas non deberet ex illo facto conjugium judicari, cum in eo nec substantia conjugal contractus nec etiam forma contrahendi conjugij valeat inveniri; quoniam ex altera parte dolus solummodo affuit, & defuit omnino consensus, sine quo cetera nequeunt fœdus perficere conjugale. Tertiò quævisit per sedem apostolicam explicari quid sit de quodam monacho sentiendum qui credens se posse mulierem quandam à gutturi tumore curare, ut chirurgicus cum ferro tumorem illum aperuit, & cum tumor ille aliquantulum refedisset, monachus ipse mulieri præcepit ne se vento exponeret ullo modo, ne fortè ventus gutturi apertionem subintrans sibi causam mortis inferret, sed mulier, ejus mandato contempto, dum menses colligeret, vento se exposuit incautè, & sic per apertionem gutturi sanguis multus effluxit, & mulier diem finivit extremum, quæ tamen confessâ est quòd quia vento exposuit semetipsam, ipsa sibi dederat causam mortis, utrum videlicet cum prædictus monachus sit sacerdos, liceat ei sacerdotale officium exercere. Nos ergo tibi taliter respondemus, quòd licet monachus ipse deliquerit alienum officium usurpando quod sibi minimè congruebat, si tamen causa pietatis & non cupiditatis id egit, & peritus erat in exercitio chirurgiæ, omnemque studuit diligentiam quam debuit adhibere, non est ex eo quod per culpam mulieris contra consiliû ejus accidit adeo reprobandus quin post satisfactionem condignam cum eo misericorditer agi possit ut divina valeat celebrare, alioquin interdicens est ei sacerdotalis ordinis executio de rigore. Ad ultimum ex parte tua fuit propositum coram nobis quòd quidam scholaris metuens, ne latrones in hospitio suo essent, parvo assumpto gladio, ut ignem quæreret, de strato surrexit, & cum venisset ad ostium, ignarus reperit ibi furem, qui cum scholaris incipiens colluctari, non solum ipsum scholaris prostravit ad terram, verum etiam penè ad mortem vulneravit eundem. Scholaris verò provocatus ab illo, vim vi incontinenti repellens, extorto latroni gladio, eundem servato juris moderamine percussit, qui perterritus fugam quàm citò potuit maturavit. Mane itaque lucente, conscholares latronem quæsierunt eundem, quem vulneratum inventum Potestati Vicentiæ tradiderunt, coram qua constanter negavit quòd præmissa minimè perpetrarat. Ve-

Tom. II.

rùm præfata Potestas ad eundem scholaris suos nuntios destinavit, ut exponeret si qua sciret de fure prædicto, vel traderet intersignia; qui cultellum quem ipsi latroni abstulerat, & sotulares ab eodem in ipsius domo dimissos, quos abstraxerat sibi ne pedum strepitus audiretur, nuntii tradidit memoratis, super eodem facto se nihil ampliùs intromittens. Potestas itaque receptis talibus intersigniis, latronem apparitoribus suis tradidit puniendum, qui sibi amputarunt virilia & oculos eruerunt. Latro verò se ad quoddam cœnobium transtulit; & ibi per triduum, ira & dolore commotus, nec potum sumpsit nec cibum, & sic de medio est subtractus. Vnde per nostrum postulas oraculum edoceri utrum præfatus scholaris ad sacros ordines valeat promoveri. Nos igitur inquisitioni tuæ taliter respondemus, quòd si præfatus scholaris dignis meritis adjuvatur, propter præscriptum eventum à susceptione sacrorum ordinum nullatenus est arcendus. Datum Laterani Idibus Februarij, pontificatus nostri anno quartodecimo.

Hoc loco, statim post epistolam c. l. x. sequitur epistola dux scripta ad Capitulum Lingonense; sed is qui regestum anni x. l. v. composuit, admonuit illas pertinere ad annum sequentem, in margine eorum adscribens vocem V A C A T. Eas propterea vir illustris Franciscus Bosquetus, qui primus hunc librum edidit, rejecit in sequentem. Sanè verus codex MS. bibliothecæ Colbertinæ, in quo descripti sunt tituli istorum regestorum, dux illæ epistolæ ad Capitulum Lingonense non referuntur in libro x. l. v. sed in initio sequentis. Vnde apparet rectam fuisse mutationem quam hoc loco fecit idem vir illustrissimus.

EPISCOPO ET DILECTIS
filis & Canonicis Parmensibus.

GRatum gerimus & acceptum quòd, sicut tu, frater Episcopo, per tuas nobis litteras intimasti, bonæ memoriæ Gerardus Albanensis electus apostolicæ sedis Legatus auctoritate legationis quaungebatur, tam suæ quàm nostræ donationi collationem primæ præbendæ in Parmensi Ecclesia vacaturæ, vobis, filij Canonici, consentientibus, reservavit, injungens vobis primitus viva voce, & mandans suis litteris subsequenter, quòd ipsam præbendam, cum eam vacare contingeret, G. Clerico nato G. quondam germani sui, cui mores laudabiles ac scientia suffragantur, duceretis liberè assignandam. Propter quod tu, frater Episcopo, nobis supplicasti humiliter per easdem ut præbendam eandem dicto Clerico de benignitate sedis apostolicæ concedere dignemur. Nos igitur vestram diligentiam commendantes, & volentes etiam præfati electi super hoc

Epist. 160.
De præbenda
collationi Pa-
pæ reservata.

E E e ij